

Aan het college van burgemeester en wethouders
van de gemeente Huizen
T.a.v. de heer P.W.J. Veldhuisen, secretaris
Postbus 5
1270 AA HUIZEN

Datum: 1 december 2021
Kenmerk: 2021.447
Onderwerp: Managementletter interim-controle 2021

Geacht college,

Als onderdeel van de opdracht tot controle van de jaarrekening 2021, die door de Raad van de gemeente Huizen aan ons is verstrekt, hebben wij in de afgelopen periode de interim-controle uitgevoerd. In deze managementletter brengen wij verslag uit van onze werkzaamheden en besteden wij ook aandacht aan de aandachtspunten die in juni van dit jaar door de jaarrekeningcommissie zijn benoemd.

De opdracht voor de controle is namens de Raad aan ons bevestigd door middel van een opdrachtbevestiging met daarin een aantal formele aspecten in relatie tot onze opdracht en de communicatie daarover. Onderdeel van de opdracht is het uitvoeren van de interim-controle, ter voorbereiding op de controle van de jaarrekening. Tijdens de interim-controle besteden wij primair aandacht aan de interne beheersing binnen de voor de accountantscontrole relevante processen. Omdat het college van burgemeester en wethouders verantwoordelijkheid hiervoor draagt, brengen wij de managementletter uit aan het college.

Binnen de gemeente Huizen is het gebruikelijk dat de managementletter met de jaarrekeningcommissie wordt besproken. Deze bijeenkomst is gepland voor 20 januari 2022.

Wij duiden de onderwerpen en processen die we in onze werkzaamheden hebben betrokken en geven daarbij onze bevindingen en adviezen. Een concept van deze managementletter is met de organisatie en de portefeuillehouder besproken op 15 november 2021.

De indeling van deze managementletter is als volgt:

1. Samenvatting interim-controle 2021
2. Controleproces 2021
3. Actuele ontwikkelingen
4. Aandachtspunten vanuit de jaarrekeningcommissie
5. Procesbevindingen
6. Voorbereiding jaarrekeningcontrole
7. Afsluiting

Wij bedanken de organisatie voor de medewerking die we bij de uitvoering van onze werkzaamheden hebben gekregen en we hopen dat de managementletter u ondersteunt bij het realiseren van verbeteringen in uw bedrijfsvoering.

MANAGEMENTLETTER

1. SAMENVATTING INTERIM-CONTROLE 2021

Onderwerp	Onze bevindingen
Inrichting van de interne beheersing	Als gevolg van corona heeft uw organisatie ook in 2021 grotendeels op afstand gewerkt. Gedurende onze interim-controle hebben we vastgesteld dat de organisatie in opzet procedureafspraken kent die een betrouwbare procesgang en betrouwbare informatievoorziening moeten borgen. De zichtbare toetsing op diverse processen is nog in ontwikkeling. We merken dat de coronacrisis de ontwikkeling hiervan belemmert. U wilt vanuit de procesinrichting aan de voorkant de controlestappen in en over het proces definiëren. Op die manier sluiten processen en controles beter op elkaar aan. Daarvoor is goede afstemming essentieel en dat is met werken-op-afstand een uitdaging. In het kader van de komende rechtmatigheidsverantwoording door het college blijft dit vraagstuk ook het komend jaar dus op tafel liggen. Ook voor 2021 blijft het rechtmatig inkopen een belangrijk punt van aandacht en bedreigt het een goedkeurend oordeel voor rechtmatigheid (paragraaf 4.4).
Opvolging adviezen en aanbevelingen uit 2020	We hebben kennisgenomen van de terugkoppeling op de adviezen over de interim-controle 2020 en tijdens de interim-controle 2021 geconstateerd dat de gemeente Huizen werk maakt van onze aanbevelingen en deze waar mogelijk implementeert. Zo is bijvoorbeeld begin 2021 een beleidskader "subsidie afwikkeling onder COVID-19 omstandigheden" vastgesteld, waarmee duiding wordt gegeven aan de beoordeling van de geleverde prestaties.
Specifieke aandachtspunten vanuit de Raad of het college	Net als voorgaande jaren heeft de jaarrekeningcommissie een aantal aandachtspunten meegegeven voor de controle. De betreffende onderdelen zijn het effect van COVID-19 (3.1), IT-omgeving & informatiebeveiliging (4.1 en 4.2), de voortgang in rechtmatigheidsverantwoording (4.5), de risicoanalyse in het sociaal domein (4.3), integriteit (4.6) en de inkoopfunctie (4.4).
IT-omgeving & informatie beveiliging	De borging van de betrouwbaarheid en beschikbaarheid van de informatievoorziening is cruciaal voor de gemeente Huizen. Gemeente Huizen steunt in grote mate (zowel voor de software als de hardware) op uw IT-leverancier en is zich bewust van het feit dat zij zelf verantwoordelijk blijft voor haar IT-omgeving en ziet hier ook actief op toe door middel van <i>servicelevel rapportages</i> . Gemeente Huizen beschikt over een strategisch informatiebeveiligingsbeleid (die in 2020 is geactualiseerd). Echter de gemeente voldoet nog niet aan de gestelde eisen op basis van de geldende Baseline Informatiebeveiliging Overheid (hierna: BIO).
Sociaal domein	Ten opzichte van 2020 zien wij helaas geen verbetering in de proceskwaliteit van het sociaal domein ondanks diverse verbeteracties (zoals het implementeren van dashboards en het verstevigen van de interne controles). Dat is grotendeels toe te schrijven aan het hoge personele verloop binnen het sociaal domein en heeft ook te maken met het niet goed kunnen inwerken van nieuwe consultants als gevolg van het op afstand werken. Verder zien we een voortzetting van de oplopende trend in kosten met name in de Wmo.

2. CONTROLEPROCES 2021

Het controleproces bestaat in de basis uit de fasen "Interim-controle" en "Jaarrekeningcontrole". Over de bevindingen en aandachtspunten resulterend uit onze interim-controle rapporteren wij u in deze managementletter. De accountantscontrole is één van de instrumenten die de Raad en het management van de gemeente Huizen ondersteunen. De interim-controle richt zich primair op de wijze waarop processen zijn ingericht en interne beheersingsmaatregelen zijn geïmplementeerd. Door een combinatie van interviews, procescontroles en detailwerkzaamheden beoordelen wij de opzet, het bestaan en de werking van deze interne beheersingsmaatregelen en stellen wij vast dat betrouwbare verantwoordingsinformatie tot stand kan komen.

De controle van de jaarstukken van een gemeente bevat op grond van wettelijke regels, uw eigen controleprotocol en de Nadere Voorschriften Controle en Overige Standaarden (NV COS) van onze beroepsorganisatie NBA in hoge mate voorgeschreven aandachtsgebieden en werkzaamheden. U bent inmiddels van ons gewend dat wij in het lopende boekjaar de interim-controle uitvoeren en ons daarbij richten op de wijze waarop processen zijn ingericht, risico's zijn geïdentificeerd en interne beheersingsmaatregelen zijn geïmplementeerd. Daarnaast voeren wij deelwaarnemingen uit op bijvoorbeeld inkopen en personeelskosten, mede om de controledruk rond de controle op de concept jaarrekening te spreiden.

Wij hebben tijdens de interim-controle 2021 onder meer de volgende onderwerpen en processen onderzocht.

- Opmenging adviezen en aanbevelingen 2020.
- Procesinrichting.
- Personeel en salarissen: de juiste, tijdige en volledige verwerking van personeelsmutaties, invulling werkkostenregeling.
- Inkopen en aanbesteden: functiescheidingen in het inkoopproces, inkoopbevoegdheden en factuurverwerking en -autorisaties, aanbestedingsbeleid, vaststellen prestatielevering.
- Opbrengsten: beheersing en opbrengstverantwoording van diverse opbrengststromen.
- Subsidieverstrekingen: verantwoording en prestatielevering.
- Sociaal domein: rechtmatigheid van verstrekkingen.
- IT: beheer en beveiliging van de geautomatiseerde omgeving.
- Rechtmatigheid en naleving van de formele kaders.

In hoofdstuk 3 gaan we in op een aantal actuele ontwikkelingen en in hoofdstuk 4 behandelen wij de aandachtspunten vanuit de jaarrekeningcommissie. In hoofdstuk 5 gaan wij in op de andere processen die tijdens de interim-controle zijn onderzocht. Daar waar nodig, zullen wij praktische adviezen geven ter verbetering van het betreffende proces. Indien een relevante bevinding van vorig jaar nog onvoldoende opvolging heeft gekregen komt het betreffende onderwerp opnieuw aan de orde. We gaan daarbij ook in op het referentiekader, onze waarnemingen en onze bevindingen.

3. ACTUELE ONTWIKKELINGEN

3.1 COVID-19

Op velerlei manieren heeft corona nog altijd een blijvende impact. Hoewel het kabinet besloot dat er per 25 september 2021 genoeg mensen zijn gevaccineerd om de coronamaatregelen te versoepelen en hiermee de 1,5 meter regel werd afgeschaft, worden werkprocessen nog steeds geheel of gedeeltelijk op afstand uitgevoerd.

Thuiswerken, digitaal overleg of digitale vergaderingen zijn een nieuwe en blijvende realiteit geworden. De medewerkers van uw gemeente werken in belangrijke mate vanuit huis als de werkzaamheden dat toelaten. Dat vraagt veel aanpassingsvermogen van medewerkers en leidinggevenden in het in stand houden dan wel ontwikkelen van de juiste cultuur, betrokkenheid en checks and balances in de werkprocessen maar ook in de werk-privé-balans. Bewustwording van nieuwe vormen van informatiebeveiligingsrisico's is blijvend relevant, omdat medewerkers bij thuiswerken mogelijk niet altijd stilstaan bij gevolgen van het niet juist handelen conform de AVG.

Gelet op de impact van corona op de begroting zien wij tot op heden voor Huizen geen grote uitdagingen ontstaan. Huizen is niet sterk afhankelijk van inkomsten als parkeergelden, toeristenbelasting of commerciële verhuur van gemeentelijk vastgoed. Voor wat betreft het aantal uitkeringsgerechtigden is de verwachting dat gemeente Huizen gelijke tred houdt met de landelijke ontwikkelingen, zodat de landelijke verwachting van stijgende uitkeringslasten grotendeels gedekt kunnen worden uit de toename van het macrobudget. De tendens van hogere uitkeringslasten is in Huizen nog niet terug te vinden.

Wij stellen vast dat het college de Raad informeert over de genomen besluiten in het kader van specifieke ondersteuning van inwoners en instellingen en de gevolgen daarvan in maatschappelijk en financieel opzicht. We hebben aangegeven aan de organisatie alert te zijn op de vaststelling van subsidies en bijdragen in het komend voorjaar en eventuele ongewenste effecten die daarin zichtbaar kunnen worden. Omdat prestaties niet of anders zijn ingericht kan dat effect hebben op de kostenstructuur van organisaties. Daardoor kunnen (aanvullende) subsidies leiden tot 'overwinst' bij culturele instellingen, maatschappelijke instellingen of zorgaanbieders.

Het Rijk heeft in 2020 aangegeven dat gemeenten verantwoordelijk zijn voor het toezicht hierop en dat is in het jaar 2021 niet anders. Dat betekent dat u zelf aan zet bent als het gaat om het beoordelen van eventuele overcompensatie. Voor het sociaal domein ligt die taak bij de Regio Gooi en Vechtstreek maar ook lokaal heeft u hiermee te maken. Een beleidskader op dit punt is inmiddels aanwezig, maar een sluitend vaststellingproces waarbij ook aandacht is voor overcompensatie ontbreekt nog. Wij adviseren u een proces te implementeren zodat inzichtelijk wordt welke (subsidie)relaties bovengemiddeld worden gecompenseerd.

3.2 Ontwikkelingen om u heen met effecten op de financiële positie

Hoewel de uitgangspositie van de gemeente Huizen qua eigen vermogen geen directe aanleiding geeft tot zorgen, merken we op dat de financiering van gemeenten op dit moment uitermate onzeker is. De financiering voor 2022 levert weliswaar een incidenteel positieve trend op, maar op de langere termijn zijn er veel ontwikkelingen waarvan onduidelijk is hoe dat voor de gemeente Huizen gaat uitpakken.

3.2.1 Nieuwe taken en wetgeving

Verandering is in het takenpakket van gemeenten de enige constante. Vanuit ontwikkelingen in de visie op de uitvoering en welke bestuurslaag het beste geëquipeerd is om de inwoner bij te staan worden taken periodiek herverdeeld tussen Rijk, provincies en gemeenten. Vaak is een efficiencykorting, door velen als bezuiniging aangemerkt, een onderdeel ervan. Daarnaast is sprake van nieuwe taken door maatschappelijke ontwikkelingen.

De komende tijd staan er wijzigingen op stapel die op een gemeente flinke impact kunnen hebben. De Wet inburgering vraagt van u inspanningen om nieuwe Nederlanders zo goed mogelijk op weg te helpen in de maatschappij. De uitvoering is sterk gereguleerd en de aanbesteding waarin ROC's konden inschrijven op trajecten is vrijwel volledig mislukt. De maximumtarieven die het Rijk heeft voorgeschreven bleken in grote delen van het land te laag om aantrekkelijk te zijn voor de instellingen.

De budgetten voor deze wetgeving zijn gebaseerd op de maximumtarieven. Zonder aanvullende maatregelen dreigen gemeenten het verschil te moeten bijpassen.

De wet open overheid is, net als de omgevingswet, een maatregel met een sterke IT-component maar het heeft ook invloed op de werkprocessen in de organisatie en op de samenwerking met ketenpartijen zoals de omgevingsdienst, partijen in het sociaal domein en medeoverheden. Ook de overgang naar PGB2.0 vanaf 2023 hoort in dit rijtje thuis. Gezien het feit dat u vanwege de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording in de komende periode bezig gaat om de belangrijke risico's en beheersmaatregelen in uw kernprocessen in kaart te brengen adviseren wij u daarin ook een analyse te maken van de impact deze nieuwe wetgeving op de gemeente Huizen.

3.2.2 Herijking van het gemeentefonds

De herijking van het gemeentefonds hangt al enige tijd boven de markt. De initiële plannen leidden tot grote onrust en herverdeel-effecten in het land. Daardoor zijn inmiddels meerdere herrekeningen doorgevoerd. De laatste stand van deze zomer leidt voor de gemeente Huizen niet tot een significante aanpassing van de algemene uitkering. Ook in deze verdeling gaan diverse regio's financieel onderuit waardoor het allerm minst zeker is dat deze verdeling de laatste is. Het definitieve besluit is doorgeschoven naar het nieuwe kabinet en dat betekent dat inmiddels ook aan de invoeringsdatum van 1 januari 2023 getwijfeld wordt.

3.2.3 Jeugdwetmiddelen

Over de tekorten in de financiering van de Jeugdwet is al veel geschreven. We constateren dat over de gehele linie de kostenstijgingen afvlakken maar dat er ten opzichte van de nu beschikbare middelen een stevig tekort resteert. In 2022 krijgt u eenmalig 2,6 miljoen om de tekorten te dekken. Wat er na 2022 gebeurt met de financiering van de Jeugdwet is echter onzeker. U bent voorzichtig met het ramen van eventuele extra middelen maar hoe de structurele oplossing eruit komt te zien is nog ongewis.

3.2.4 Duurzaamheid

Medio oktober 2021 steeg de energieprijzen tot recordhoogte. Die stijging, met de effecten op de koopkracht die daaruit volgen, zette nieuwe druk op overheid, inwoners en instellingen om energiebesparing te realiseren. Vorig jaar hebben we aandacht gevraagd voor energiebesparing in de gemeentelijke gebouwen, maar duurzaamheid is breder dan dat. Een overkoepelend beleid over de manier waarop de gemeente Huizen in een bepaald jaar CO₂-neutraal zal zijn is er nog niet. We kunnen ons voorstellen dat de ambitie die in een dergelijk plan zal komen te staan nog een behoorlijke impact gaat hebben op de begroting voor de komende jaren. Overigens zal ook het Rijk een beroep op u gaan doen als het gaat om het uitvoeren van stimuleringsmaatregelen voor energiebesparing door bedrijven, inwoners en instellingen.

4. AANDACHTSPUNTEN VANUIT DE JAARREKENINGCOMMISSIE

4.1 IT-omgeving & informatiebeveiliging

Het doel van de IT-omgeving binnen de gemeente Huizen is dat deze bijdraagt aan een betrouwbare en adequate informatievoorziening. De werkzaamheden in de interim-controle 2021 hebben onze conclusie over het voorgaande jaar niet gewijzigd. De beheersing van de IT-omgeving kan worden onderverdeeld in de volgende onderwerpen: informatiebeveiliging, logische toegangsbeveiliging, wijzigingenbeheer, continuïteitsbeheer en leveranciersmanagement.

4.1.1 Informatiebeveiligingsbeleid

De gemeente Huizen beschikt over een strategisch informatiebeveiligingsbeleid (2020-2022). Dit beleid wordt iedere drie jaar geëvalueerd en waar nodig bijgesteld. Het informatiebeveiligingsbeleid is gebaseerd op de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (hierna: BIO). De BIO is allereerst een verplicht gemeenschappelijk normenkader voor de beveiliging van de informatie(systemen) van de overheid.

Daarnaast concretiseert de BIO een aantal normen tot verplichte overheidsmaatregelen op grond van wet- en regelgeving, de gemeenschappelijke veiligheid van informatieketens en omdat deze fundamenteel zijn voor een betrouwbare en professionele informatievoorziening.

Per heden wordt nog niet voldaan aan het normenkader vanuit de BIO. Een volledige en organisatie brede implementatie van de BIO is ook niet in korte tijd afgerond. Het gaat om 114 maatregelen die vanuit de BIO worden voorgeschreven en het is daarbij belangrijk dat er voldoende en structureel budget wordt vrijgemaakt om deze maatregelen te kunnen implementeren.

Het informatiebeveiligingsplan 2021 is vastgesteld door het college. In het plan staan de te implementeren maatregelen voor 2021, gebaseerd op de uitkomsten van de gapanalyse uitgevoerd door een externe partij, de resultaten van de ENSIA-zelfevaluatie en het voorgaande informatiebeveiligingsplan. Met betrekking tot ongeveer 15 procent van de maatregelen zijn verbeteringen in gang gezet. Wij adviseren u de voortgang actief te monitoren.

4.1.2 Logische toegangsbeveiliging

De gemeente beschikt over wachtwoordvereisten die zijn afgeleid van de BIO voor haar systemen. Toch hebben wij een aandachtspunt ten aanzien van het algehele wachtwoordbeleid. Op basis van onze ervaringen hebben wij gemerkt dat het wachtwoord tot het (afgeschermd) gast-netwerk al enige jaren niet is gewijzigd. Hierin schuilt in eerste aanzet geen onacceptabel risico, omdat het netwerk is gescheiden van het bedrijfsnetwerk, maar dit geeft niet het juiste signaal aan medewerkers en externe partijen.

De gemeente moet continu waarborgen dat de autorisatiematrix van de belangrijke applicaties up to date blijven zodat er geen conflicterende rechten ontstaan. Wij hebben vastgesteld dat hiervoor geen formeel proces is ingeregeld.

Middels het Instroom-Doorstroom-Uitstroom (IDU)-systeem is er in opzet een proces ingeregeld ten aanzien van het toekennen van rollen en rechten. Echter is deze controle, net als voorgaand jaar, decentraal belegd en is er geen centrale aansturing aanwezig of dergelijke controles ook daadwerkelijk plaatsvinden. Op dit punt adviseren wij u scherpere afspraken in te richten, waarbij vastlegging plaatsvindt van de controles op de rollen en rechten.

4.1.3 Wijzigingenbeheer

Ten aanzien van het wijzigingsbeheer geldt dat wijzigingen in applicaties worden doorgevoerd door de functioneel beheerder. Eenvoudige wijzigingen worden ad hoc uitgevoerd (verantwoordelijkheid ligt bij functioneel beheer). Voor complexere wijzigingen is er wel sprake van een stappenplan (in Excel), maar de testen vinden plaats in de productie omgeving. Indien de uitkomst van een test een ongewenst effect heeft, zorgt de applicatiebeheerder dat de back up wordt teruggezet. Het risico hierbij is dat er ongewenst gegevens verloren kunnen gaan na het doorvoeren van een wijziging. Wij adviseren daarom wijzigingen eerst in een separate omgeving te testen alvorens in productie te nemen. De gemeente beschikt in opzet over een beschrijving ten aanzien van het wijzigingsbeheer, maar deze wordt momenteel herzien. Desgevraagd heeft u bevestigd dat er in 2021 tot op heden geen incidenten geweest ten aanzien van het wijzigingsbeheer.

4.1.4 Continuïteitsbeheer

De omgeving van de gemeente draait volledig op Microsoft Azure. De back-up faciliteit wordt door een functionaliteit in Azure aangeboden. De back up procedure waarborgt dat volledige snapshots van alle servers worden geregistreerd. Er wordt een alert gegenereerd en per mail verstuurd aan de systeembeheerder wanneer de back-up foutief is verlopen.

Wij hebben begrepen dat er nog geen volledige back-up recovery test is uitgevoerd. Wij adviseren om deze procedure jaarlijks in te regelen. Hiermee voorkomt de gemeente het risico dat de back-ups incompleet blijken of verkeerd zijn uitgevoerd op het moment dat een recovery noodzakelijk blijkt te zijn. Daarom is het testen van een volledige back-up recovery noodzakelijk om ervoor te zorgen dat back-ups succesvol verlopen. Er hebben zich in 2021 geen incidenten met impact op de IT-omgeving van gemeente Huizen voorgedaan.

4.1.5 Leveranciersmanagement

Op basis van gesprekken die wij gevoerd hebben, hebben wij begrepen dat gemeente Huizen in belangrijke mate gebruik maakt van een serviceorganisatie op het gebied van het technisch beheer van haar IT-omgeving (zowel voor hardware als software). Het is daarom belangrijk dat de gemeente duidelijke normen definieert waaraan de leverancier moet voldoen. Immers, de gemeente blijft zelf verantwoordelijk voor een betrouwbare en adequate informatievoorziening.

Het uitwerken van concrete normen in een strategisch IT-beleid is belangrijk. Wij hebben begrepen dat de Service Level Agreement voldoet aan de minimaal gestelde eisen door de gemeente Huizen, maar dat meer concrete andere normen gewenst zijn. Echter zijn deze normen nog niet door de gemeente Huizen gedefinieerd in haar strategisch IT-beleid. Wij adviseren de gemeente om de opgenomen kritische prestatie indicatoren in de Service Level Agreement te herzien en vervolgens de rapportage hierover te laten aanpassen.

4.2 AVG

Wij hebben getracht een zo goed mogelijk beeld te krijgen van wijze waarop de gemeente voldoet aan de AVG. Hierbij dienen wij te benadrukken dat wij geen volledig onderzoek hebben uitgevoerd ten aanzien van de mate waarin uw organisatie aan de AVG voldoet. De AVG heeft geen directe impact op ons werk maar is wel een belangrijk onderwerp voor u.

In 2021 zijn er 11 datalekken gemeld, waarvan er vier zijn doorgegeven aan de autoriteit persoonsgegevens. Dat is meer dan vorig jaar. Een gepland bewustwordingstraject is in het voorjaar van 2021 niet doorgegaan vanwege corona. Bewustwording is een randvoorwaarde voor een informatieveilige organisatie, juist nu medewerkers gedeeltelijk op afstand werken. Wij adviseren daarom om periodiek bewustwordingscampagnes uit te rollen en hiervoor een plan van aanpak te definiëren.

Daarnaast hebben wij begrepen dat het Sociaal Domein binnenkort gaat starten met uitvoeren van Data Protection Impact Analysis (DPIA) en de hieruit voortvloeiende aanbevelingen zullen door de Functionaris Gegevensbescherming worden gemonitord.

Ook voor de AVG gerelateerde maatregelen geldt dat per heden nog niet wordt voldaan aan het normenkader vanuit de BIO. Wij adviseren daarom in het (nog) vast te stellen informatiebeveiligingsplan ook voldoende AVG-gerelateerde maatregelen op te nemen.

4.3 Risicoanalyse sociaal domein

Evenals voorgaande jaren besteden wij in de managementletter aandacht aan de processen binnen het sociaal domein. U heeft ook dit jaar met name aandacht gevraagd voor de risicoanalyse en de kostenontwikkeling. Als het gaat om de risico's in het sociaal domein onderscheiden we, net als voorgaand jaar, vier elementen: proceskwaliteit, rechtmatigheid, kostenontwikkeling en effectiviteit van beleid. Vanuit de ontwikkelingen in de wet- en regelgeving gaan wij daarnaast ook kort in op de status van de implementatie van de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording bij gemeente Huizen.

4.3.1 Proceskwaliteit

In hoofdstuk 5 beschrijven wij ons oordeel met betrekking tot de procesinrichting en controle daarop. Het sociaal domein is het enige organisatieonderdeel waarbij de rol van kwaliteitsmedewerkers in het proces en het instrument interne toetsing al enkele jaren is ingericht. Ten opzichte van voorgaand jaar zijn de administratieve processen met betrekking tot de jeugdzorg en WMO niet verbeterd. Door het vertrek van ervaren consultants en het beperkt inwerken van nieuwe, minder ervaren, consultants door het thuiswerken in verband met Corona maatregelen zijn gewenste verbeteringen niet behaald.

4.3.2 Rechtmatigheid

De belangrijkste risico's in dit deel zijn het onterecht of onvoldoende onderbouwd verstrekken van voorzieningen, het onrechtmatig contracteren en onvoldoende toetsing op prestatielevering. Voor jeugdwet en Wmo is het proces uitbesteed aan de Regio Gooi en Vechtstreek. Alleen het onderdeel met betrekking tot het rechtmatig toekennen van ondersteuning ligt bij u in huis. Voor de participatiewet geldt dat BBZ en TOZO in Hilversum worden uitgevoerd en voor de overige regelingen bent u volledig zelf verantwoordelijk, niet alleen voor Huizen maar ook voor de BEL-gemeenten.

Voorgaande jaren hebben wij gerapporteerd dat de controlestructuur binnen de afdeling niet werkt vanuit een eigen risicoanalyse, vertaald naar beheersmaatregelen en werkafspraken. Ook hebben we geconstateerd dat de controles veelal gericht zijn op deelaspecten, bijvoorbeeld als gevolg van signalen, en niet op het proces als geheel. Dat beeld is in 2021 niet gewijzigd.

Om die reden hebben we onze eigen waarnemingen verricht en het beeld daaruit is dat de proceskwaliteit het afgelopen jaar is gedaald. We gaan kort in op de belangrijkste aspecten.

Wmo

- Tijdens het onderzoek bij een aanvraag voor een voorziening WMO moet de gemeente de identiteit van de cliënt vaststellen voordat een voorziening wordt verstrekt. De afgelopen jaren was sprake van een verbetering van dit proces maar dit jaar zijn er opnieuw tekortkomingen geconstateerd, ook bij herindicatie is geen controle verricht op verlenging van verlopen identificatiebewijzen. Wij adviseren u een herstelactie op te zetten om te waarborgen dat de identificatie hersteld wordt en maatregelen in het proces in te voeren om dit in de toekomst te voorkomen, bijvoorbeeld middels het hanteren van een checklist om de volledigheid van de vereiste documenten bij te houden.
- Uiterlijk zes weken na de aanvraag moet de gemeente een onderzoek uitvoeren naar de persoonlijke situatie. In 2021 is deze normtijd in 26% van de gevallen overschreden. Naast eventuele imagoschade wordt niet voldaan aan eigen beleid en wetgeving. Wij adviseren de doorlooptijd van een aanvraag te monitoren en te verbeteren of te verkorten.
- In alle gevallen is de beschikking ondertekend middels een gescande handtekening. Deze variant van de elektronische handtekening kan echter vrij gemakkelijk worden gekopieerd/vervalst en bij een meningsverschil kan het lastig zijn om te bewijzen dat de bevoegde functionaris daadwerkelijk de handtekening heeft geplaatst. Wij adviseren om de beschikking te printen, met pen te ondertekenen en de getekende beschikking in te scannen in het dossier.
- Bij één dossier is een verhuizing naar een andere gemeente administratief niet juist verwerkt waardoor de kosten voor de Wmo voorziening ten laste van de verkeerde gemeente zijn gebracht. Wij adviseren het proces van afhandelen en vastleggen van mutaties uit het BRP-register te verbeteren en deze mutaties voorafgaand aan een declaratierun nogmaals te controleren.
- In drie dossiers is de aanmelding aan het CAK niet vastgelegd, hierdoor kan de eigen bijdrage die bewoners moeten betalen voor een Wmo voorziening niet of niet volledig zijn geïnd.
- De dossiervoering is niet in alle gevallen volledig. Wij adviseren om dit proces te verbeteren en een duidelijke werkinstructie en checklist op te stellen om te waarborgen dat de rechtmatigheid en doelmatigheid van de verstrekte voorzieningen uit het dossier blijkt en controleerbaar is.

Jeugdwet

- We rapporteren sinds een aantal jaren over de aanwezigheid van de plannen van aanpak. Dat is uw eigen beleid. Constateringen op dat vlak tasten de rechtmatigheid van de jaarrekening niet aan. Ten opzichte van voorgaand jaar is sprake van een sterke verbetering: ruim 91% aanwezigheid ten opzichte van 66% voorgaand jaar.
- In vier dossiers is geen rechtsgeldige, getekende beschikking of verwijzing aanwezig waardoor niet is vast te stellen of de grondslag voor de verstrekking aanwezig is en overeenkomt met de zorgvraag en het rapport van de consultant.
- Ook bij de dossiers Jeugdwet zijn alle beschikkingen ondertekend middels een ingescande handtekening, zie ook hiervoor de bevinding bij de WMO.
- Uit de ontvangen databestanden blijkt dat bewoners > 18 jaar een beschikking voor jeugdzorg hebben ontvangen. Dat is mogelijk maar is wel een risicofactor. Wij adviseren om de overgang van de Jeugdwet naar de Wmo te monitoren om te voorkomen dat zorg uit de verkeerde middelen wordt gefinancierd.

Sociale Zaken (Participatiewet, IOAW, IOAZ)

- Bij vier dossiers hebben wij niet vast kunnen stellen dat de Nederlandse taal wordt beheerst, dan wel dat inspanningen worden verricht om hieraan te voldoen.
- Bij drie inwoners is niet vastgelegd of Suwinet is geraadpleegd. Hierdoor kunnen mogelijke inkomsten of vermogens niet zijn meegenomen in de beoordeling van de hoogte van de uitkering.
- In bijna 40% van de dossiers is geen Plan van Aanpak aanwezig, zie ook onze bevinding bij de Jeugdwet.
- Bij één burger is de identiteit vastgesteld op basis van een verlopen verblijfsdocument. Uit het dossier blijkt niet dat de verlening van het document is gecontroleerd.
- Ook bij de dossiers Sociale Zaken zijn alle beschikkingen ondertekend middels een ingescande handtekening, zie ook onze bevinding bij de Wmo.

Samengevat ontstaat het beeld dat de proceskwaliteit is gedaald op basis van onze detailwerkzaamheden in combinatie met de gesprekken met medewerkers. Wij adviseren u op korte termijn integrale procescontroles uit te voeren om na te gaan welke procesaspecten meer aandacht vragen. Vervolgens kunnen de werkprocessen beter ingericht worden. We adviseren u eventueel collegiale toetsing in te voeren in de tussenliggende periode om de foutfractie te verlagen.

4.3.3 Kostenontwikkeling

In 2021 zijn de kosten voor het Sociaal Domein en dan met name de jeugdzorg toegenomen. De kostenstijging is enerzijds het gevolg van toename van volumes, maar anderzijds in een aantal gevallen ook als gevolg van een gemiddeld hogere (verwachte) zorgzwaarte. In de voorjaarsnota 2021 is een bijstelling van de begroting voor de jeugdwet van € 0,7 miljoen en voor de WMO van ruim € 0,2 miljoen opgenomen. Om een verdere kostenstijging te voorkomen en de financiële beheersing van deze kosten te verbeteren zijn maatregelen getroffen, waaronder:

- Implementatie van een nieuw normenkader voor indicaties huishoudelijke hulp WMO met als doel 30% besparing te realiseren.
- Lichte ambulante begeleiding van jeugd en volwassenen door een lokaal team waardoor de kosten van instroom in geïndiceerde zorg afnemen.
- Inzetten op meer pleegzorg en gezinsvervangende huizen voor jeugdigen in plaats van intramuraal verblijf (70% - 30%).
- Overeenkomsten op basis van lumpsum financiering en subsidieplafonds in plaats van P * Q-financiering.
- Verbeteren en versnellen van de beschikbaarheid van managementinformatie door het gebruik van dashboards en een management- en prognosetool.

Bovenstaande maatregelen hebben in 2021 geleid tot bezuinigingen, echter de begrote taakstelling zal waarschijnlijk niet worden gehaald.

Voor de acute problematiek in de jeugdzorg, deels het gevolg van de coronapandemie, en de financiële druk die dit veroorzaakt, heeft het Rijk in april 2021 extra geld beschikbaar gesteld, voor de gemeente Huizen bedragen deze extra middelen in 2021 ruim € 0,8 miljoen.

Daarnaast heeft het Rijk in juni 2021 bekend gemaakt om voor 2022 extra geld ter beschikking te stellen aan gemeenten ter compensatie voor de tekorten op het gebied van jeugdhulp. Voor de gemeente Huizen betekent dit voor 2022 een bedrag van € 2,2 miljoen.

De toegekende extra middelen zorgen voor een incidentele verbetering van het begrotingsresultaat, echter het zorgt niet voor lagere kosten. Landelijke ontwikkelingen zoals vergrijzing van de bevolking, zwaardere zorgvraag en stijging tarieven voor verblijf en wijzigingen in wet- en regelgeving zoals het woonplaatsbeginsel kunnen leiden tot hogere kosten in het Sociaal Domein de komende jaren.

Tot slot adviseren wij u om de genomen maatregelen ook vast te leggen en te monitoren in de overeenkomsten met zorgaanbieders. Ook het opnieuw beoordelen van langlopende indicaties (langer dan 2 jaar), onderzoeken of bewoners in aanmerking komen voor een indicatie in de WLZ in plaats van de Wmo, afspraken over de gemiddelde jaarlijkse kosten en het percentage intramuraal verblijf met zorgaanbieders kunnen leiden tot besparingen in het Sociaal Domein.

4.3.4 Effectiviteit van beleid

Onze interim-controle is gericht op de opzet, bestaan en werking van de administratieve organisatie en de interne controle (AO/IC) rondom de diverse financiële verantwoordingen en de daaraan ten grondslag liggende registratie- en declaratieprocessen. Wij beschikken niet over de benodigde kennis en deskundigheid om de zorginhoudelijke toetsing van de geleverde zorg of de doelmatigheid hiervan te kunnen uitvoeren. Effectiviteit van Beleid richt zich op de relatie tussen 'output' en 'outcome', oftewel het vraagstuk of de ingezette middelen geleid hebben tot de beoogde effecten. In het beleidsplan Sociaal Domein 2019-2022 is het beleid beschreven waarin de Huizer samenleving zo vorm wordt gegeven dat inwoners zoveel mogelijk zelf en met hulp van anderen hun levensuitdagingen aangaan. De effectiviteit van dit beleid is moeilijk aan te tonen en achteraf meetbaar te maken en is ook afhankelijk van de betrokkenheid van inwoners, ondernemers en organisaties in de gemeente Huizen.

Ons advies is om naast het continue bijwerken van het beleid ook de doelmatigheid (efficiency) en effectiviteit (doeltreffendheid) van het gevoerde beleid periodiek te evalueren en als onderwerp tweemaal per jaar te agenderen in de raadsvergadering.

4.4 Inkoop en aanbesteden

Het proces rondom de inkoopfunctie is momenteel onvoldoende beheerst. Ondanks dat de Raad tijdens de raadsvergadering van 5 november 2020 heeft ingestemd met extra budget om het proces op orde te brengen, is de doelstelling hiervan nog niet gehaald. Wij blijven benadrukken dat een stabiele inkoopfunctie bijdraagt aan het beperken van risico's op onrechtmatigheden met betrekking tot de naleving van de Europese aanbestedingsregels zoals die in de aanbestedingswet zijn vastgelegd.

Bij de afwikkeling van de jaarrekeningcontrole over 2020 is het eigenaarschap van dit proces een belangrijk aandachtspunt geweest. Duidelijk is wel dat opnieuw een aantal contracten niet in overeenstemming met de aanbestedingswet tot stand gekomen zijn. Uit de analyse over de eerste acht maanden van 2021 blijkt dat ook dit jaar een aantal niet de voorschriften uit de aanbestedingswet hebben gevolgd. Het hiermee gemoeide bedrag is ongeveer € 1,2 miljoen. Dat betekent dat een goedkeurend oordeel op het aspect rechtmatigheid over 2021 niet langer mogelijk zal zijn.

Een extrapolatie is moeilijk te maken. Dat komt enerzijds omdat inmiddels een aantal aanbestedingen zijn doorlopen en daarmee zijn de transacties later in het jaar wel rechtmatig tot stand gekomen. Anderzijds moet in het sociaal domein nog een nadere analyse plaatsvinden op lokaal gecontracteerde jeugdzorg. Deze transacties gaan buiten de Regio Gooi en Vechtstreek om, maar dat doet u voor drie gemeenten en voor verschillende producten. Het volume hiervan neemt toe waarmee de aanbestedingsgrenzen in zicht komen, maar tegelijkertijd is in sommige situaties ook sprake van spoed. Dat is dus een complex samenstel van factoren die nadere analyse vragen. Bij het afronden van de interim-controle eind november 2021 is deze analyse gaande.

4.5 Implementatie invoering rechtmatigheidsverantwoording

Het college van de gemeente Huizen moet per verslagjaar 2022 zelf in de jaarrekening verantwoording afleggen over de rechtmatigheid van het gevoerde bestuur. De accountant beperkt zich dan tot een oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening. De kaders en de regelgeving zijn inmiddels voldoende uitgekristalliseerd om de voorbereidingen te kunnen treffen. Dat vraagt afstemming tussen het bestuur en de organisatie. Met name als het gaat over de kaderstelling en informatievoorziening is het belangrijk daar niet te lang mee te wachten. Het gaat dan bijvoorbeeld over de vaststelling van het normenkader, de verantwoordingsgrens, de wijze waarop de interne organisatie van de verantwoording is vormgegeven en eventuele tussentijdse informatievoorziening aan de Raad plaatsvindt. We adviseren u om nog dit jaar deze kaders met elkaar te bespreken zodat de organisatie voldoende houvast heeft in de uitvoering.

Voor de implementatie van de rechtmatigheidsverantwoording is door de afdeling Financiën een projectplan opgesteld. Onderdeel van dit projectplan is het Intern controleplan 2021-2022. Er is sprake van een groeimodel waarin de organisatie toegroeit naar volwassenheid op het gebied van interne controle. In 2021 is eigenlijk alleen in het sociaal domein een volwaardige interne controlefunctie aanwezig. Voor de overige kernprocessen moet dit nog worden ingericht. Er zal voor de genoemde processen op basis van een risicoanalyse een specifiek controleprogramma moeten worden geschreven en uitgevoerd. De wijze waarop dit kan en de diepgang waarmee dat moet is onder meer afhankelijk van de kaders van de Raad. Daarmee stukt een deel van de voorbereiding. Wij hebben overigens goede ervaringen met samenwerking in deze controletrajecten en nodigen u dan ook uit om eventuele inhoudelijke of methodologische vragen vroegtijdig met ons af te stemmen.

Het intern controleplan is in opzet voldoende, maar de bemensing voor het daadwerkelijk uitvoeren van de in het plan genoemde werkzaamheden is een mogelijk knelpunt in de voortgang. We onderschrijven de opmerking in het plan dat 'de veronderstelling dat we alleen (jaarlijks) in control moeten zijn "voor de accountant" veranderd moeten worden naar een inzicht dat interne controle een nuttig en onmisbaar instrument is voor het in control zijn van de eigen organisatie".

4.6 Frauderisico's, integriteit en de naleving van wet- en regelgeving

Van de accountant wordt op grond van de regels van de beroepsorganisatie (NBA) een professioneel-kritische houding verwacht ten aanzien van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude in de jaarrekening maar ook met betrekking tot omkoping, corruptie, ondermijning en de naleving van andere wet- en regelgeving.

De aandacht voor het thema fraude en integriteit neemt de laatste jaren steeds verder toe. Het zorgt ervoor dat organisaties steeds vaker gevraagd wordt transparant te zijn in de visie, het beleid en het toezicht op het integer handelen in alle geledingen van de organisatie. Dat gaat dus niet alleen over fraude maar ook over misbruik en oneigenlijk gebruik, het hanteren van gedragscodes en de naleving van andere regelgeving bijvoorbeeld op het gebied van arbeidsomstandigheden en milieu. Dit geldt niet alleen op de werkvloer, maar vraagt ook iets van management en college.

Vanaf 2022 worden de werkzaamheden die de accountant ten aanzien van dit onderwerp verricht en de bevindingen op hoofdlijnen verplicht opgenomen in de controleverklaring. Het doel hiervan is beter duidelijk te maken welke werkzaamheden wij verrichten, maar dit zal, in aanvulling op de rechtmatigheidsverantwoording, ook de verantwoordelijkheid van het college en de directie om voldoende maatregelen te treffen verder benadrukken. Het gemeentebestuur, Raad en college samen, hebben in dezen een (toezichthoudende) rol en dienen deze uiteraard ook zichtbaar in te vullen.

Zeker binnen het sociaal domein is fraudedetectie, en dan niet in de organisatie maar gericht op fraude door cliënten, een onderdeel van uw primaire proces. Dat betekent dat de drempel die veel organisaties ervaren om fraude en integriteit te agenderen bij u wellicht lager is. Een belangrijk element van in integriteitsvraagstukken is immers de cultuur in een organisatie en houding en gedrag van medewerkers en leidinggevenden.

De gemeente Huizen heeft de afgelopen jaren veel energie gestoken in het bespreekbaar maken van ongewenst gedrag in allerlei vormen door voorlichtingssessies, informatieronden en dergelijke. Daarnaast zijn gedragscodes geschreven of herzien en is melden van aangelegenheden vereenvoudigd.

De doorontwikkeling van dit thema vraagt echter een volgende stap in het zichtbaar maken van alle maatregelen die u neemt. Een dergelijk systeem, fraude control framework, bestaat uit een normenkader, beleid, risicoanalyse, maatregelen en controle en rapportering over fraude in enge zin en integer handelen in breder perspectief.

De accountant maakt zelf ook een inschatting van de frauderisico's binnen een organisatie, en vormt zich een beeld van de maatregelen van interne beheersing die de organisatie heeft getroffen om mogelijke fraudes van materieel belang te voorkomen en te bezien of deze maatregelen effectief zijn. Datzelfde geldt ook voor integriteitsrisico's en mogelijke niet-naleving van andere regelgeving.

Er is in iedere organisatie een risico op het doorbreken van de interne beheersing door het management of het college bij de totstandkoming van schattingen. We beoordelen in het kader van onze controle de interne processen op deze schattingen en doen detailcontroles op de uitgangspunten en aannames die aan significante schattingen ten grondslag liggen. Ook zijn we alert op ongebruikelijke transacties, samenwerkingsrelaties en de naleving van procedures die mede tot doel hebben transparantie en integer handelen te bevorderen. Elementen daaruit zijn controles op de prestatielevering bij inkooptransacties, het naleven van het inkoopbeleid en aanbestedingsregels en de maatregelen in het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik in het verstrekkingproces. Daarnaast onderkennen we risico's in bepaalde delen van de opbrengstverantwoording.

Wanneer sprake is van een aanwijzing voor fraude, dan communiceren wij dit, afhankelijk van de aard van de fraude, met de direct leidinggevenden, de directie en, in sommige gevallen, bij fraude in de top van de organisatie, of wanneer onvoldoende herstelwerkzaamheden worden ondernomen, met het college of de Raad. In dat geval rapporteren wij daar separaat over.

Tijdens onze werkzaamheden besteden wij ook aandacht aan elementen van beïnvloeding en druk die kunnen leiden tot een aantasting van het bestuurlijk handelen binnen de organisatie.

Wij vinden het, gelet op het voorgaande, voor de hand liggen dat op alle niveaus in de organisatie tenminste eenmaal per jaar gesproken wordt over de (fraude)risico's in de organisatie, de activiteiten en de maatregelen die hieromtrent getroffen zijn. Een koppeling met de interne controles in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording ligt hierbij voor de hand. Ook een interne beoordeling of de maatregelen afdoende worden gevonden hoort daar bij.

5. PROCESBEVINDINGEN

5.1 Opvolging adviezen en aanbevelingen 2020

In de managementletter en het accountantsverslag over 2020 is een aantal adviezen, aanbevelingen en opmerkingen opgenomen. De organisatie heeft bij beide rapportages een reactie gegeven hoe zij omgaan met deze bevindingen. Daaruit blijkt dat de organisatie de gegeven adviezen serieus beoordeelt maar eigen, bewuste keuzes maakt op welke wijze hier aan invulling wordt gegeven.

5.2 Procesinrichting en kaderstelling

Net als afgelopen jaren zien wij dat sommige elementen uit uw IT-omgeving onvoldoende toetsbaar zijn en aspecten zoals het expliciet maken van controlehandelingen bijvoorbeeld als het gaat om autorisatie en prestatielevering voor verbetering vatbaar zijn. Dit neemt niet weg dat de processen momenteel op zich wel worden beheerst, maar het leidt ertoe dat wij door dit gebrek aan zichtbaarheid niet kunnen steunen op de interne beheersing. De reden hiervoor is dat de accountant is gehouden aan hoge kwaliteitstandaarden om te kunnen steunen op uw processen. Onze controleaanpak is derhalve vergelijkbaar met voorgaand jaar.

Belangrijk onderdeel van accountantscontrole is dat de kaderstelling op orde is. Op grond van de gemeentewet dient de gemeente Huizen een aantal verordeningen vast te stellen en andere beleidsregels uit te schrijven. Het is belangrijk dat deze kaders actueel zijn en blijven. Wij hebben vastgesteld dat de gemeente Huizen beschikt over een controleverordening uit 2016, een financiële verordening uit 2017, een treasurystatuut uit 2016, een kasinstructie uit het guldentijdperk en inkoopbeleid uit 2015. Wij adviseren u om dergelijke documenten tenminste eens per vier jaar te actualiseren. Op die manier is de kans groter dat wetwijzigingen, veranderingen in de organisatie en wijzigingen van processen tijdig worden verwerkt en tegenstrijdigheden voorkomen. Zeker het inkoopbeleid, waarin de wetwijziging van 2016 niet is verwerkt, verdient prioriteit.

5.3 Personeel en salarissen

Uw organisatie heeft waarborgen getroffen dat geen fouten worden gemaakt in de verwerking van gegevens rondom personeel en de salarisbetaling en dat ongeautoriseerde mutaties worden voorkomen. Het vier-ogenprincipe in de verwerking van mutaties is daarbij een belangrijke waarborg, evenals de beheersingsmaatregel dat alle personele mutaties worden geautoriseerd door of namens de directie of het college.

Deze maatregelen zijn geïmplementeerd binnen uw organisatie maar er zijn nog wel een paar aandachtspunten. We zien in het proces dat aanstellingen door de directie worden geautoriseerd. Ook de verwerking in de salarisadministratie en de invoering van de premiepercentages wordt zichtbaar middels het vier-ogenprincipe verwerkt en gecontroleerd.

Wij hebben begrepen dat u jaarlijks de premiepercentages binnen uw salarispakket controleert aan het begin van het jaar. Echter deze controle vindt nog niet zichtbaar plaats, waardoor wij niet hebben kunnen vaststellen dat deze controle daadwerkelijk is uitgevoerd. Wij adviseren u deze controle aankomend jaar wel zichtbaar te maken.

Op basis van onze detail werkzaamheden over het eerste half jaar hebben wij vastgesteld dat de personeelsdossiers op orde zijn. Hierbij hebben wij gelet op de aanwezigheid van de identificatie, de verklaring loonheffing, indien gewenst een VOG, en of vastligt dat betrokkene de ambtseed heeft afgelegd. Wij hebben in onze waarnemingen geen afwijkingen geconstateerd in de aanwezigheid van de hiervoor genoemde documentatie.

5.4 Factuurbehandeling en prestatielevering

Wij hebben kennisgenomen van het proces omtrent de factuurbehandeling en het betalingsverkeer. Door gesprekken met diverse medewerkers binnen de gemeente is geconstateerd dat er voldoende bewustzijn is omtrent het belang van functiescheiding binnen het inkoop- en betaalproces. Dit zien wij ook terug in hoe het proces is opgezet en wordt uitgevoerd. Wij hebben derhalve, net als voorgaand jaar, ook geen significante leemtes in de opzet van dit proces geconstateerd.

De functiescheiding op de binnengekomen facturen wordt gewaarborgd doordat twee functionarissen via de digitale workflow de factuur moeten goedkeuren. Wij hebben begrepen dat periodiek de bevoegdheden in het systeem Civision worden gecontroleerd en waar nodig worden aangepast.

Op basis van de door ons uitgevoerde deelwaarnemingen op de inkoopfacturen zijn er geen afwijkingen geconstateerd. Wij zien een verbetering in de documentatie maar een aandachtspunt blijft het onderbouwen door middel van gedetailleerde bewijsstukken van de interne toets op de prestatielevering, ook mede gezien de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording in 2022. Wij raden u aan om het eigen inkoopbeleid aan te scherpen op dit punt en eventueel een grens te hanteren vanaf welk bedrag de toets op de prestatielevering zichtbaar wordt onderbouwd.

Bij het aanmaken of wijzigen van crediteurenstamgegevens wordt er gewerkt volgens het vier-ogenprincipe. Wij hebben vastgesteld dat het vierogen principe ook systeemtechnisch is ingeregeld. De medewerker crediteurenadministratie kan de stamgegevens pas wijzigen nadat een andere medewerker financiële administratie de wijziging heeft goedgekeurd in Civision.

Wij hebben een aantal deelwaarnemingen uitgevoerd op nieuwe of gewijzigde crediteuren en op basis hiervan zijn geen afwijkingen geconstateerd. Wij willen, net als voorgaande jaren blijven benadrukken een crediteur altijd na te bellen of schriftelijk te laten bevestigen dat het bankrekeningnummer daadwerkelijk is gewijzigd. Dit is om onrechtmatige betalingen te voorkomen.

5.5 Betalingsverkeer

De betaalapplicatie van de BNG is dusdanig ingericht dat het vier-ogenprincipe bij iedere betaling is afgedwongen middels eerste- en een tweede handtekening. Naast de BNG heeft de gemeente ook bankrekeningen bij de ING bank en de Rabobank. De omvang van het aantal transacties bij de ING bank en de Rabobank is echter beperkt over het jaar. Wij hebben vastgesteld dat toegang tot deze betaalapplicaties is voorbehouden aan medewerkers waarvoor dit passend is bij de functie. Wel ontbreekt een periodieke toets of wijzigingen tijdig en correct zijn doorgevoerd.

Wij hebben tijdens de interim-controle vastgesteld dat er meerdere bankrekeningen van de Rabobank worden aangehouden, terwijl deze niet actief worden gebruikt in de bedrijfsvoering. Wij adviseren u deze bankrekeningen indien mogelijk op te heffen. Daarnaast hebben wij op basis van het autorisatieoverzicht van de Rabobank vastgesteld dat er een rekening is opgezegd, waarvan de medewerkers nog wel rechten hebben in de online bankomgeving.

5.6 Subsidieverstrekking en prestatielevering

In de managementletter van 2020 hebben wij geadviseerd om met de Raad een kader af te spreken hoe de beoordeling op de 'prestatielevering' door gesubsidieerde partijen kan worden uitgevoerd in het licht van de aanpassingen die organisaties als gevolg van corona hebben moeten doen. Daarnaast hebben wij gevraagd om in het beleidskader aandacht te besteden aan situaties waarin de financiële resultaten over 2020 van de betreffende instellingen of organisaties wijzen op overcompensatie of onbalans in de ontvangen middelen.

Wij hebben kennisgenomen van de vastgestelde beleidslijn en hierover gerapporteerd in ons accountantsverslag over 2020. Destijds waren nog niet alle subsidies definitief vastgesteld. Uw beleid is dat uiterlijk op 1 oktober de subsidies van het voorgaande jaar vastgesteld dienen te zijn.

U geeft aan dat deze doelstelling is gehaald, maar heeft dat nog niet voor ons inzichtelijk kunnen maken. Wel hebben we kunnen vaststellen dat er buiten het reguliere vaststellingsproces om, door de afdeling Financiën, aandacht is besteed aan overcompensatie en prestatielevering.

5.7 Volledigheid van de opbrengstverantwoording

Wij hebben geconstateerd dat er in opzet middels een intern controleplan of werkinstructies voldoende controlemaatregelen zijn ingebouwd om de juistheid en de volledigheid van de belasting opbrengsten te waarborgen. Een belangrijke controle betreft de invoer van de tarieven in Civision op basis van de vastgestelde verordeningen voor boekjaar 2021.

Wij hebben voor diverse deelstromen kunnen vaststellen dat door middel van bestandsanalyses, aansluitingen, controle op kwijtscheldingen, controle op leegstand, een analyse op de opbrengstprognoses en een controle op de definitieve kohieren voldoende maatregelen getroffen zijn om de volledigheid en rechtmatigheid van de baten te kunnen vaststellen.

Dat geldt echter niet voor de deelstroom rondom omgevingsvergunningen en leges burgerzaken. Hiervoor hebben we tussentijds onvoldoende informatie ontvangen om een definitieve conclusie aan te kunnen verbinden.

Specifiek voor omgevingsvergunningen vragen wij de aandacht voor ons advies van vorig jaar om periodiek de aansluiting te maken tussen de ingediende aanvragen en de goedgekeurde aanvragen waaruit opbrengst wordt gegenereerd om vervolgens een juistheidscontrole uit te voeren op de aanvragen die niet hebben geleid tot een vergunning. Deze aansluiting is een onderdeel van de controle op de volledigheid van de opbrengsten omgevingsvergunningen.

5.8 Kasproces

Hoewel door de coronacrisis, het verzelfstandigen van de Sijsjesberg en de voortschrijdende digitalisering van betalingen in het algemeen, het kasverkeer binnen de gemeente Huizen in de afgelopen jaren sterk is teruggelopen, is contant geldverkeer nog altijd aanwezig. Vanwege het gevoelige karakter ervan besteden wij hier periodiek aandacht aan.

Bij het kasbeheer en dan met name de kasstortingen hebben wij geconstateerd dat er veel bevoegdheden bij de kassier belegd zijn. De kassier registreert, controleert en stort de contante geldstroom af op een vast tijdstip. Niet in alle stappen in het proces is de functiescheiding voor ons zichtbaar. Wij adviseren u hier kritisch op te zijn.

5.9 Memoriaalboekingen: uitvoering en controle aanscherpen

Memoriaalboekingen zijn boekingen die buiten het reguliere proces om uitgevoerd worden. Memorialen zijn bij uitstek geschikt, en bedoeld, om bijvoorbeeld kosten juist toe te delen, correctieboekingen te maken of schattingen op de juiste wijze in de periodecijfers of de jaarrekening te verwerken. Daarmee kunnen memoriaalboekingen invloed hebben op de financiële administratie, de toerekening aan programma's en het resultaat. Om die reden zien wij een hoger risico in dit type boekingen.

Om deze risico's te verkleinen verwachten wij dat in het maken en het autoriseren van deze boekingen functiescheiding is aangebracht en dat memoriaalboekingen zijn voorzien van onderbouwende documenten.

De gemeente Huizen heeft in de interne procesafspraken het vier-ogenprincipe, dat waarborgt dat memoriaalboekingen altijd worden gecontroleerd, ingeregeld. In de praktijk wordt het vier-ogenprincipe niet afgedwongen. In onze waarnemingen hebben we geconstateerd dat het fysiek aftekenen van boekingen in 2021 niet altijd heeft plaatsgevonden.

We adviseren u de uitvoering beter te monitoren en bij werken op afstand, c.q. controle op afstand, een email bevestiging bij te voegen.

5.10 Fiscaliteit

De gemeente Huizen is alert als het gaat om ontwikkelingen in de voor u belangrijke belastingen zoals btw, vennootschapsbelasting (vpb) en loonheffing. Door actief om te gaan met het horizontaal toezicht beperkt u door afstemming vooraf de belangrijkste risico's op naheffing. Ook monitort u de uitnutting van het werkkostenbudget, een belangrijke bron van naheffingen.

De grondexploitatie is de enige significante activiteit van de gemeente Huizen die vpb-plichtig is. Net als veel andere gemeenten loopt u nog iets achter met het doen van aangifte en loopt de belastingdienst achter met het definitief vaststellen van oude jaren. Daardoor loopt u een risico dat de belastingdienst de aanslagen afwijkend vaststelt ten opzichte van uw aangiftes. Zeker bij de grondexploitatie waar schattingen van invloed zijn op de hoogte van het te betalen bedrag is deze mogelijkheid aanwezig. Het financieel belang van de grondexploitatie is binnen de gemeente Huizen echter relatief beperkt.

6. VOORBEREIDING JAARREKENINGCONTROLE

De start van de jaarrekeningcontrole 2021 van de gemeente Huizen is voorlopig gepland op 4 april 2022. De voorbereiding van de jaarrekeningcontrole start medio december 2021 met de afstemming van de op te leveren documentatie en het definitief maken van de aanleverdata van documentatie door partijen waarvan u afhankelijk bent om de jaarrekening te kunnen opmaken.

Ook de SiSa-tabel is naar verwachting op dat moment definitief. Wij hebben met u afgesproken dat u, net als voorgaande jaren, de kwaliteit en tijdigheid van de aan te leveren informatie centraal coördineert. Wij hebben u gevraagd specifieke aandacht te besteden aan de onderbouwing van de bedragen in de SiSa-bijlage. De uitbreiding van het aantal regelingen, die onderdeel uitmaken van de SiSa-controle, maakt een zorgvuldige voorbereiding noodzakelijk.

Het beoogde resultaat is dat de Raad als laatste schakel in dit proces voldoende ruimte krijgt om zijn controlerende taak uit te kunnen oefenen en alle stukken tijdig beschikbaar zijn voor de jaarrekeningcommissie, die gepland staat voor 9 juni 2022.

7. AFSLUITING

Wij gaan ervan uit u met deze managementletter adequaat te hebben geïnformeerd. Wij zijn te allen tijde bereid deze managementletter nader toe te lichten.

Hoogachtend,
Hofsteenge Zeeman Groep B.V.

drs. E. Vriesen RA

06 - 52 34 12 25
erik.vriesen@hzgaccountants.nl